

შპს „მინერალი“

სოფელ მარტყოფის მიმდებარე ტერიტორიაზე
„სააკაძის“ კონგლომერატის მოპოვება

სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვება

(გარდაბნის მუნიციპალიტეტი, სოფ. მარტყოფის მიმდებარე ტერიტორია)

არატექნიკური რეზიუმე

2025

სარჩევი

1	შესავალი.....	3
2	ზოგადი ინფორმაცია საქმიანობის განხორციელების ადგილის შესახებ.....	4
3	დაგეგმილი საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლები და ტექნოლოგიური პროცესის აღწერა	12
4	ინფორმაცია პროექტთან დაკავშირებით ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირების შესახებ. 14	
5	ზემოქმედების რეცეპტორები და მათი მგრძნობიარობა	15
6	შემარბილებელი ღონისძიებები.....	15
7	დასკვნები და რეკომენდაციები	18

1 შესავალი

არატექნიკური რეზიუმე მომზადებულია გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მოთხოვნების გათვალისწინებით და ეხება გარდაბნის მუნიციპალიტეტში, სოფელ მარტყოფის მიმდებარე ტერიტორიაზე, „სააკადის“ კონგლომერატის გამოვლინებაზე, შპს „მინერალის“ მიერ სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების სამუშაოებს.

აღსანიშნავია, რომ 2025 წლის 13 მარტს, სსიპ მინერალური რესურსების ეროვნული სააგენტოს უფროსის N1681 ბრძანების შესაბამისად, შპს „მინერალზე“ გაიცა სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზია (იხ. დანართი 1). აღნიშნული ლიცენზიის მიხედვით, მიწისა და სამთო მინაკუთვნის ფართობი შეადგენს 92160 მ²-ს (9,216 ჰა).

ვინაიდან, ლიცენზიით გათვალისწინებული ტერიტორიის ფართობი, 5 ჰა-დან 10-ჰა-ს ფარგლებშია, საქმიანობა, გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-7 მუხლის პირველი ნაწილისა და ამავე კოდექსის მე-2 დანართის 2.1 პუნქტის მიხედვით, დაექვემდებარა სკრინინგის პროცედურას.

ზემოაღნიშნული კოდექსის მე-7 მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიისადმი დაქვემდებარებული ამ კოდექსის II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობის სკრინინგის გადაწყვეტილების მიღების მიზნით ლიცენზიის გამცემი ადმინისტრაციული ორგანო აუქციონის გამოცხადებამდე სკრინინგის განცხადებით მიმართავს სააგენტოს ამ მუხლით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად“.

კანონის მოთხოვნის გათვალისწინებით, „სააკადის“ კონგლომერატის გამოვლინებაზე, შესაბამისი ლიცენზიის გაცემამდე, სსიპ მინერალური რესურსების ეროვნულმა სააგენტომ უზრუნველყო სკრინინგის პროცედურის გავლა და „გარდაბნის მუნიციპალიტეტში, მარტყოფის ადმინისტრაციულ ერთეულში, 92160 მ² ფართობის მქონე ტერიტორიაზე, 921600 მ³ კონგლომერატის (სხვა საშენი მასალა) ღია კარიერული წესით მოპოვებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ“ სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს უფროსის 2024 წლის 30 ოქტომბრის N612/ს ბრძანების პირველი პუნქტის შესაბამისად (იხ. დანართი 3), საქმიანობა დაექვემდებარა გზშ-ის პროცედურას.

კანონის მიხედვით, გარემოზე ზემოქმედების შეფასება (გზშ) არის შესაბამის კვლევებზე დაყრდნობით, გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების გამოვლენისა და შესწავლის პროცედურა იმ დაგეგმილი საქმიანობისთვის, რომელმაც შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინოს გარემოზე. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზშ) პროცედურა ასევე მოიცავს სკოპინგს, ხოლო თავის მხრივ, სკოპინგი არის პროცედურა, რომელიც განსაზღვრავს გზშ-ისთვის მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალს და ამ ინფორმაციის გზშ-ის ანგარიშში ასახვის საშუალებებს.

სკოპინგის პროცედურის ჩასატარებლად, კომპანიამ უზრუნველყო სკოპინგის ანგარიშის მომზადება, რომელიც სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით 2025 წლის 4 ივლისს წარდგენილი იქნა სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში. სკოპინგის პროცედურის დასრულების შემდეგ, სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს მიერ გაიცა N57 სკოპინგის დასკვნა.

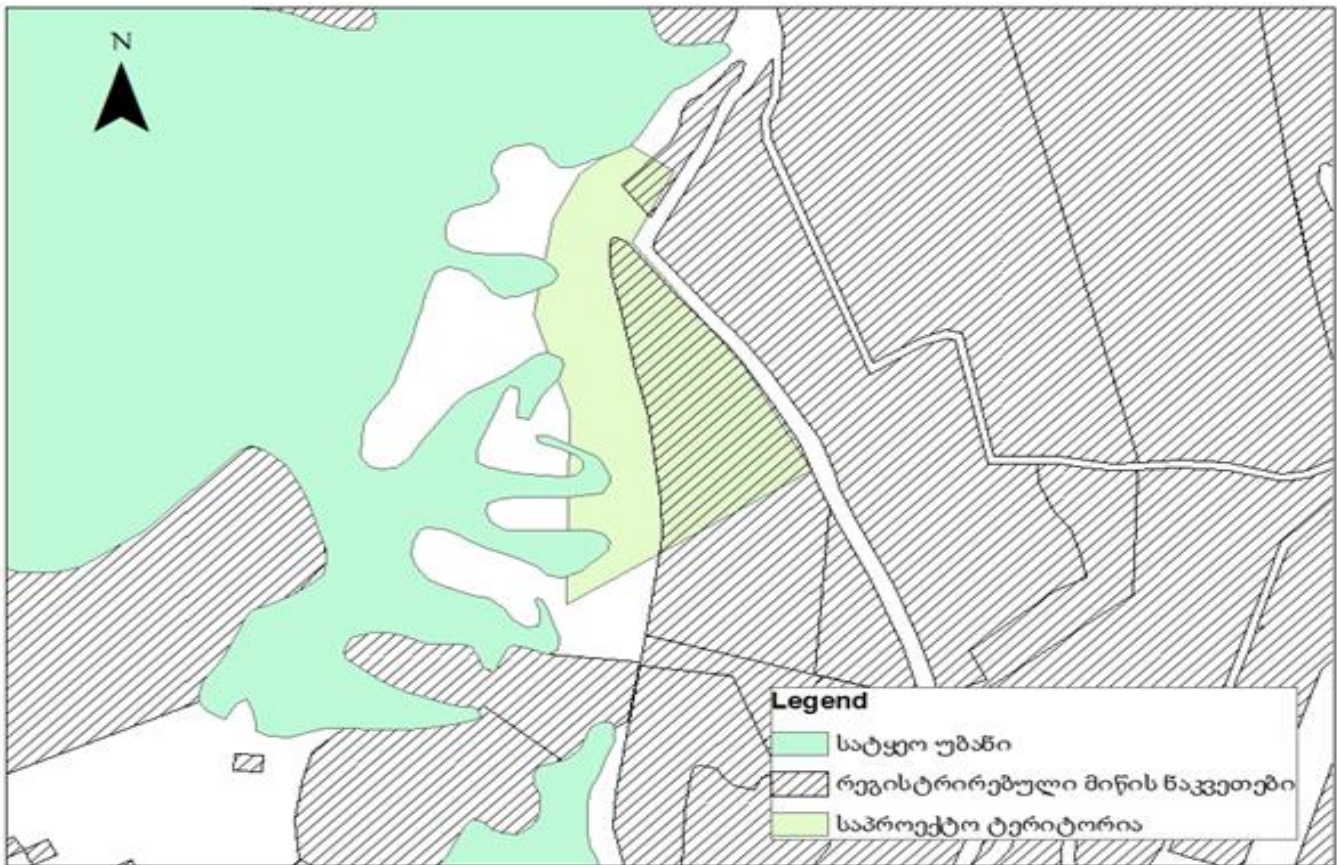
2 ზოგადი ინფორმაცია საქმიანობის განხორციელების ადგილის შესახებ

„სააკადის“ კონგლომერატის გამოვლინება მდებარეობს გარდაბნის მუნიციპალიტეტში, სოფელ სააკადის მიმდებარე ტერიტორიაზე. წიაღით სარგებლობის ობიექტი მოიცავს:

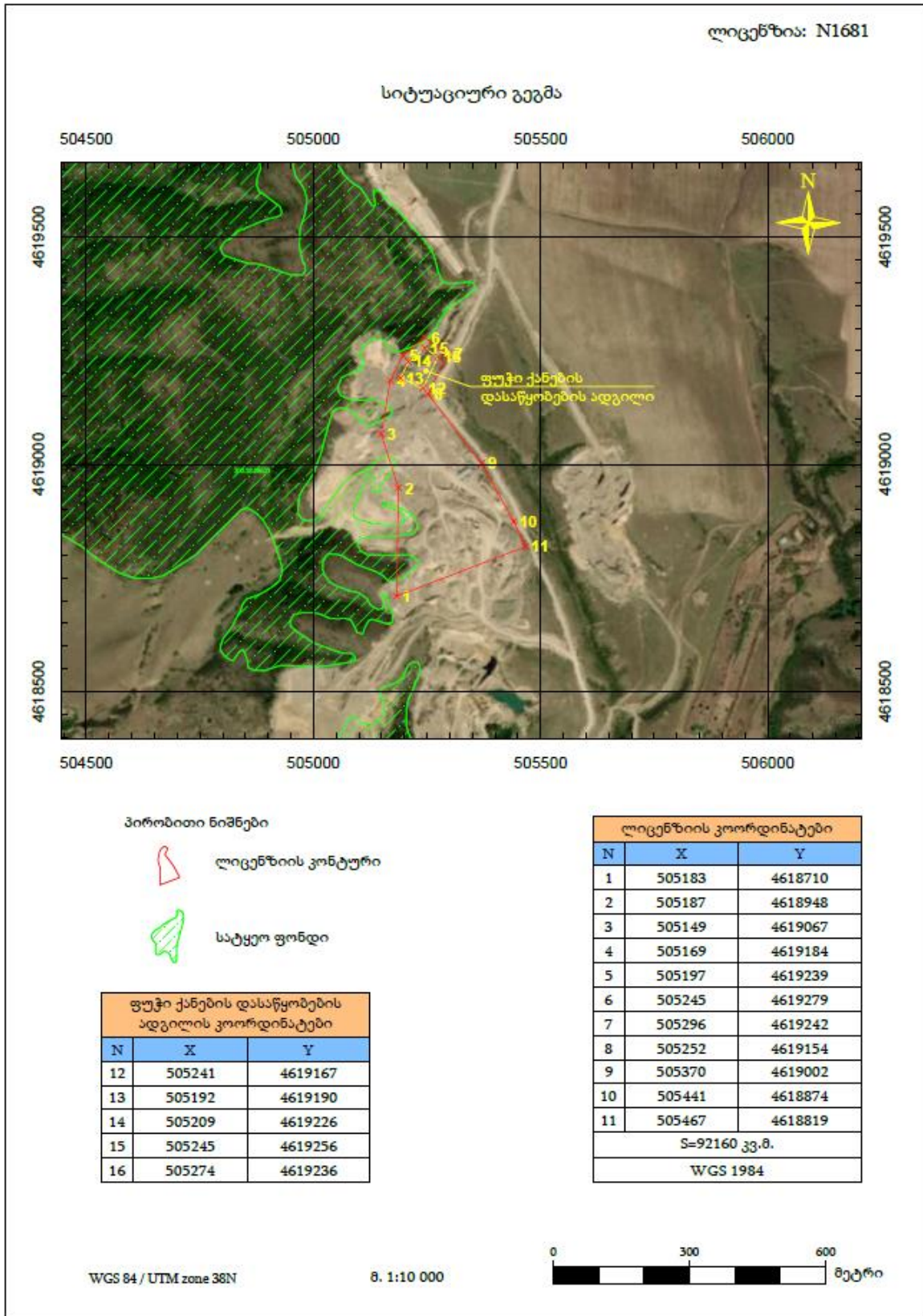
- სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიას;
- სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს დაქვემდებარებაში არსებულ ტერიტორიას;
- კერძო საკუთრებაში (მესაკუთრე შპს „მინერალი“) არსებულ არასასოფლო-სამეურნე დანიშნულების ტერიტორიას (ნაკვეთების საკადასტრო კოდებია: ს/კ 81.10.29.543 და ს/კ 81.10.29.644);

წიაღით სარგებლობის ობიექტის გეოსაინფორმაციო პაკეტით განსაზღვრულ კონტურში მოქცეული ტყის ფონდის მიწები, კერძო საკუთრებაში არსებული ტერიტორია, ასევე სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული ტერიტორია, რომელის ნაწილი დარეგისტრირებულია, ხოლო ნაწილი დარეგისტრირებელია და მიიჩნევა სახელმწიფოს საკუთრებად (იხ. 2-1. და 2-2 ნახაზი).

ნახაზი 2-1. წიაღით სარგებლობის ობიექტის გეოსაინფორმაციო პაკეტით განსაზღვრულ კონტურში მოქცეული მიწები.

ნახაზი 2-2. საბადოს სიტუაციური გეგმა

გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილში მოცემული შენიშვნის მიხედვით, თუ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობა იმავდროულად საჭიროებს ტყის სტატუსის შეწყვეტას, გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს ტყის სტატუსის შეწყვეტისთვის საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტები, ხოლო თუ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობა იმავდროულად საჭიროებს განსაკუთრებული დანიშნულებით ტყით სპეციალურ სარგებლობას, საქმიანობის განმახორციელებელმა სააგენტოს გზშ-ის ანგარიშთან ერთად უნდა წარუდგინოს საქართველოს ტყის კოდექსით განსაზღვრული სახელმწიფო ტყის მართვის უფლების მქონე ორგანოს მოსაზრება.

ვინაიდან საბადოს კონტურით იკვეთება სატყეოს ტერიტორია, სატყეოს ტერიტორიაზე საქმიანობა განხორციელდება განსაკუთრებული დანიშნულებით ტყით სპეციალური სარგებლობის ფარგლებში, რისთვისაც, შესაბამისი საკადასტრო აზომვითი ნახაზები და ასევე ტყის აღრიცხვის მასალები, წარდგენილია სსიპ ეროვნულ სატყეო სააგენტოში. რაც შეეხება საქართველოს ტყის კოდექსით განსაზღვრული სახელმწიფო ტყის მართვის უფლების მქონე ორგანოს მოსაზრებას, აღნიშნული მოსაზრება, კომპანიამ მიიღო სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს მიერ გაცემულ სკოპინგის დასკვნასთან ერთად (იხ. დანართი 7).

უნდა აღინიშნოს, რომ სატყეოს ტერიტორიაზე არ არის წარმოდგენილი ხე-მცენარეები და მწვანე საფარი, საბადოს მთლიანი კონტური დაფარულია ტექნოგენური ფენით. ამასთან, განსახილველ საბადოს სამხრეთით და დასავლეთით ესაზღვრება შპს „მინერალის“ 2016 და 2019 წლების ლიცენზირებული ობიექტები, სადაც, შესაბამისი ლიცენზიების ფარგლებში მიმდინარეობს სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვება (იხ. ნახაზი 4-3).

წიაღით სარგებლობის ობიექტის GPS კოორდინატები, რომელიც განსაზღვრულია ობიექტის გეო-საინფორმაციო პაკეტით, იხილეთ 2-1. სურათზე.

სურათი 2-1. წიაღით სარგებლობის ობიექტის კოორდინატები გეო-საინფორმაციო პაკეტის მიხედვით

	X	Y
1	505183	4618710
2	505187	4618948
3	505149	4619067
4	505169	4619184
5	505197	4619239
6	505245	4619279
7	505296	4619242
8	505252	4619154
9	505370	4619002
10	505441	4618874
11	505467	4618819
S = 92160 კვ.მ.		
GWS 1984		

როგორც უკვე აღინიშნა, საბადოს ტერიტორიაზე სხვა ლიცენზიის ფარგლებში მიმდინარეობდა წიაღის მოპოვება, რომელიც მოქმედი იყო ახალი ლიცენზიის გაცემამდე, შესაბამისად, ტერიტორიაზე არც ნიადაგი ნაყოფიერი ფენა არ გვხვდება.

ლიცენზირებული ობიექტი მდებარეობს ტექნოგენური ფენით დაფარულ ტერიტორიაზე. ტერიტორია თავისუფალია ხე-მცენარეებისგან და ისეთი შენობა-ნაგებობებისგან, რომელიც ხელს შეუშლის საქმიანობას, ტერიტორიაზე წარმოდგენილია მხოლოდ შპს „მინერალის“ საოფისე შენობა და აღნიშნული შენობა განთავსებულია მის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე.

ლიცენზიის კონტურის იმ ნაწილზე, რომელიც წარმოადგენს შპს „მინერალის“ საკუთრებას განთავსებულია სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარი, რომელიც ტერიტორიაზე განთავსდა 2018 წლამდე და ემსახურება განსახილველი ტერიტორიის მიმდებარე, შპს „მინერალის“ ლიცენზიით გათვალისწინებულ გამოვლინებებს. განსახილველ საბადოს სამხრეთით და დასავლეთით ემიჯნება შპს „მინერალის“ ლიცენზირებული, მოქმედი ობიექტები (იხ. ნახაზი 2-3).

ნახაზი 2-3. საბადოს ირგვლივ არსებული ლიცენზირებული ობიექტები, სადაც მიმდინარეობს წიაღის მოპოვება

აღსანიშნავია, რომ სამსხვრევ-დამხარისხებელი ობიექტის ინსპექტირების პერიოდში, 2025 წლის 29 აპრილს შედგენილი იქნა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის შესახებ N 093038 ოქმი, რის საფუძველზეც, კომპანია ამზადებს ატმოსფერულ ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარიზაციის ტექნიკურ ანგარიშს, რომელიც, შეთანხმების მიზნით წარედგინება სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს.

როგორც უკვე აღინიშნა, საბადოს ტერიტორიაზე წინა ლიცენზიის ფარგლებში მიმდინარეობდა სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვება და ამისათვის ტერიტორიაზე უკვე მოწყობილია შიდა კარიერული გზები. კარიერის შესასვლელში განთავსებულია შესაბამისი გამაფრთხილებელი და საინფორმაციო ნიშნები (იხ. სურათი 2-2).

სურათი 2-2. საბადოზე შესასვლელი გზა.

საბადოს შიდა პერიმეტრზე მოწყობილი შიდა კარიერული გზები იხილეთ 2-3; 2-4 და 2-5 სურათებზე

სურათი 2-3. შიდა კარიერული გზები

სურათი 2-4. შიდა კარიერული გზები

სურათი 2-5. შიდა კარიერული გზები

ლიცენზიის კონტურში მოქცეული სამსხვრევის ფოტო მოცემულია 4-6 სურათზე, როგორც ზემოთ აღინიშნა, სამსხვრევი განთავსებულია შპს „მინერალის“ საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე. სამსხვრევი განთავსდა 2016 წელს და დღეს-დღეობით ემსახურება შპს „მინერალზე“ გაცემული

ლიცენზია N1003309; 20.01.2016 და ლიცენზია N10000982; 18.09.2019-ზე მოპოვებული ნედლეულის გადამამუშავებას. ამავე ტერიტორიაზეა გათვალისწინებული განსახილველი საბადოს კონტურში მოპოვებული სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებაც.

სურათი 2-6. ლიცენზიის კონტურში მოქცეული სამსხვრევის ფოტო

კუმულაციური ზემოქმედების ნაწილში ასევე შესწავლილი და განხილულია შპს „ჯორჯიან ინერტი“, შპს „ინერტული მასალები და ლოჯისტიკა“ და შპს „ბლექ სი გრუპი პროდაქშენის“ საქმიანობა. აღნიშნული საწარმოები მდებარეობს განსახილველი საბადოდან 1000 მ რადიუსში.

რაც შეეხება უახლოეს დასახლებულ პუნქტს, საბადოს ტერიტორიიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი, სოფელი სააკაძე დაშორებულია დაახლოებით 1400 მეტრით. რაც შეეხება უახლოეს საცხოვრებელ სახლს, საპროექტო ტერიტორიის სამხრეთ-დასავლეთით, დაახლოებით 690 მეტრში, ფიქსირდება კერძო საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი (ს/კ: 81.1022.380), მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობით, სწორედ ეს შენობა-ნაგებობა არის მიჩნეული უახლოეს საცხოვრებელ სახლად. საბადოს კონტურიდან მდ. საცხენისამდე უახლოესი მანძილი დაახლოებით 1660 მეტრია.

საბადოს განთავსების სიტუაციური რუკა იხილეთ 2-4 ნახაზზე.

Google Earth

3 დაგეგმილი საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლები და ტექნოლოგიური პროცესის აღწერა

სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვება განხორციელდება ღია კარიერული წესით, სასარგებლო მასის ამოსაღებად გათვალისწინებულია ექსკავატორების, დამტვირთველების და თვითმცლელების გამოყენება.

კარიერზე მომუშავე ტექნიკის რიცხოვრივი შემადგენლობა განისაზღვრება პირდაპირი გათვლებით. კარიერზე იმუშავებს:

- 2 ექსკავატორი;
- 4 დამტვირთველი
- 6 თვითმცლელი.

იმ შემთხვევაში თუ აღნიშნული ტექნიკა ხანგრძლივად არ იქნება საჭირო მოპოვებითი სამუშაოებისთვის, ისინი განთავსდება შპს „მინერალის“ საკუთრებაში არსებულ საოფისე შენობასთან ამ სამსხვრევ დამხარისხებელ დანადგართან. იმ შემთხვევაში თუ ტექნიკის ხანგრძლივად გაჩერება არ იქნება საჭირო, მათი განთავსება მოხდება მათი სამუშაო ზონების ლოკაციებზე. სამუშაო ზონებად განიხილება კარიერის მთლიანი ტერიტორია. აქვე გასათვალისწინებელია, რომ განსახილველი კარიერის მომიჯნავედ შპს „მინერალი“ ფლობს კიდევ 2 ლიცენზიას და საჭიროების შემთხვევაში, მეზობელ კარიერებზე მომუშავე ტექნიკის გაჩერება ასევე მოხდება შპს „მინერალის“ საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე.

მოპოვებითი სამუშაოების ტექნოლოგიის გათვალისწინებით, სასარგებლო მასის ამოსაღებად გათვალისწინებულია ექსკავატორების გამოყენება. ტრანსპორტში (ავტო-თვითმცლელები) წიაღისეული ჩაიტვირთება ან ექსკავატორით ან დამტვირთველებით.

კარიერის კონტურის შიგნით, კონკრეტულ დასამუშავებელ უბნებზე, თუ არ არსებობს წინა ლიცენზიის ფარგლებში მოწყობილი მისასვლელი გზები, მოეწყობა ახალი გზები კარიერზე მომუშავე ტექნიკის საშუალებით.

კარიერიდან, პროდუქციის ტრანსპორტირებისთვის გამოყენებული იქნება არსებული გზა. კარიერიდან პროდუქციის გატანას უზრუნველყოფენ პროდუქციის მომხმარებელი კომპანიები.

ლიცენზირებული ტერიტორია (სამთო მინაკუთვნის ფარგლებში) განლაგების თავისებურებების გათვალისწინებით, ზედაპირის სპეციალურ მომზადებას არ საჭიროებს. არ არის საჭირო კაპიტალური გამონამუშევრის გაყვანა, რადგანაც სასარგებლო ფენის დამუშავება იწარმოებს საფეხურებად.

წიაღით სარგებლობის ობიექტის დამუშავებისას, მიწისზედა და მიწისქვეშა ნაგებობების მოწყობა და სარგებლობა არ იგეგმება. ასევე არ იგეგმება კუდსაცავების და გამოსატუტი მოედნების მოწყობა. სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ეტაპზე წარმოქმნილი ფუჭი ქანები განთავსდება 4-2 ნახაზზე მითითებულ ტერიტორიაზე.

ობიექტის დამუშავებისას ფუჭი ქანების გარდა სხვა საწარმოო ნარჩენების წარმოქმნა არ არის მოსალოდნელი. სასარგებლო წიაღისეულის გატანა მოხდება მოპოვებისთანავე კომპანიის კუთვნილ სამსხვრევ დამხარისხებელი დანადგარის განთავსების ტერიტორიაზე.

როგორც უკვე აღინიშნა, ლიცენზირებულ ობიექტზე წიაღისეულის რაოდენობრივი მაჩვენებლები შეფასებულია მარაგების და პროგნოზული რესურსების კატეგორიების მიხედვით ($A+B+C_1+C_2$ და P) წიაღით სარგებლობის ობიექტზე წარმოდგენილია P კატეგორიის მარაგები 921600 მ³ ოდენობით. მოპოვების წლიური სიმძლავრეები განისაზღვრება ათვისების გეგმის შესაბამისად.

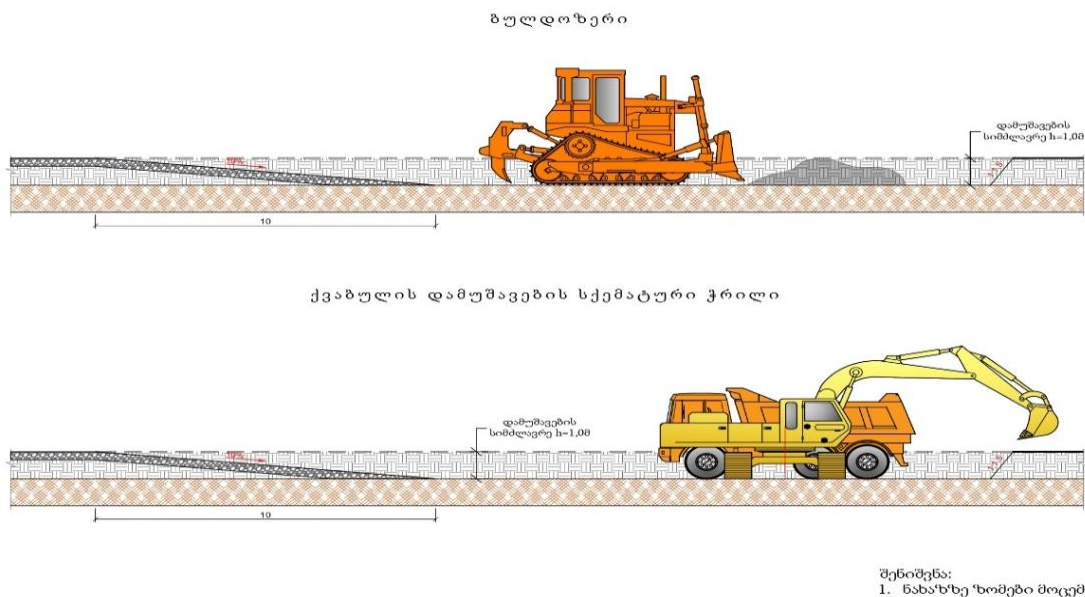
ლიცენზირებული ობიექტის დამუშავებისას, კარიერის თავისებურებებიდან გამომდინარე, მასივსა და ნაყარში ქანების მდგრადობის ცვლილება, ასევე, კარიერის დაშრობის და დრენაჟის საჭიროება არ არსებობს. ასევე არ არის მოსალოდნელი კარიერის ფერდის დეფორმაციების ჰორიზონტალური და ვერტიკალური მდგენელების შეცვლა. არ ფიქსირდება დეფორმაციები ნაპრალების სახით, ასევე არ ფიქსირდება მეწყრული დეფორმაციები და არ აქვს ადგილი ქანების დაძვრას რღვევის ზედაპირის გასწვრივ. არ ფიქსირდება ნაყარი ქანებისა და კარიერის ძირის დაჯდომა.

ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე, კარიერში მდგრადი მდგომარეობის შენარჩუნების მიზნით კარიერის ბორტის (საფეხურის) დახრის კუთხე განისაზღვრება 45° -ით.

ადგილმდებარეობა ხელსაყრელია და საბადოს განლაგება საშუალებას იძლევა მოპოვება მოხდეს კარიერული წესით.

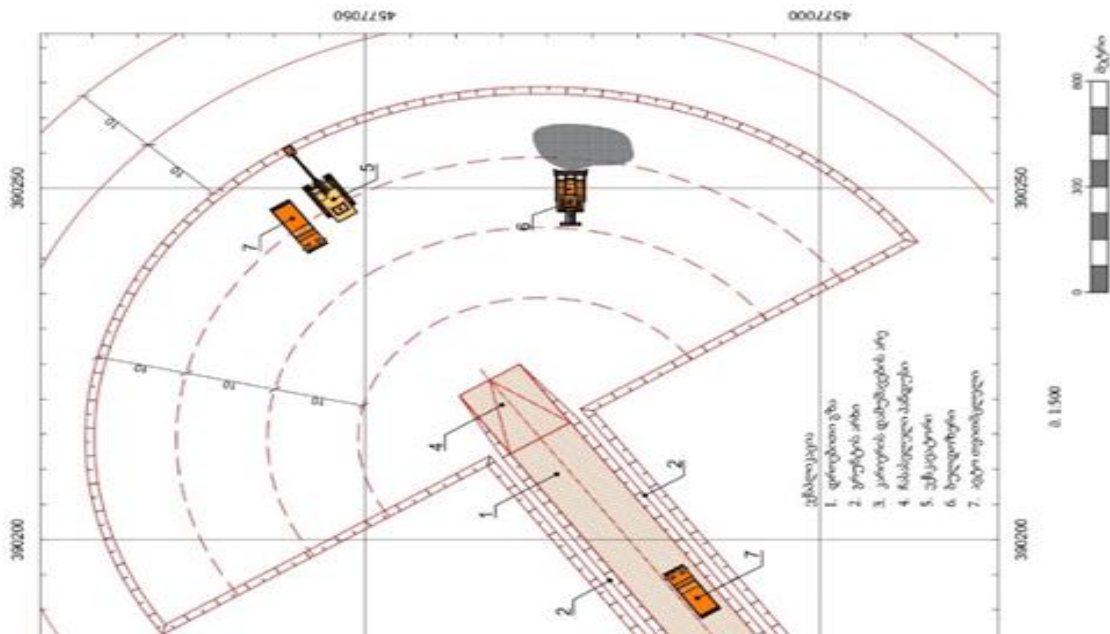
საფეხურის სიმაღლე არ უნდა აღემატებოდეს: სამფეთქებლო სამუშაოების გამოყენების გარეშე მექანიკური ნიჟბის ტიპის ერთჩაძიანი ექსკავატორით რბილი ქანების დამუშავებისას – ექსკავატორის ჩაძირის მაქსიმალურ სიმაღლეს. საბადოს გადახსნის სქემატური ჭრილი იხილეთ 3-1. ნახაზზე.

ნახაზი 3-1. საბადოს გადახსნის სქემატური ჭრილი.

წიაღით სარგებლობის ობიექტიდან, მასალების მოპოვება არ იგეგმება წელიწადის უხვნალექიან და მზრალობის პერიოდში. გამომდინარე ზემოთ აღნიშნულიდან და ლიცენზირებული ობიექტის ტერიტორიის სპეციფიურობიდან ობიექტის დამუშავების პერიოდში წყლის გაწმენდითი სამუშაოების ჩატარების საჭიროება არ არსებობს. შესაბამისად, არ არსებობს კარიერის ამოშრობის და წყალამოღვრის საჭიროება. საბადოს დამუშავების ზოგადი სქემა მოცემულია 3-2. ნახაზზე.

ნახაზი 3-2. საბადოს დამუშავების ზოგადი სქემა

4 ინფორმაცია პროექტთან დაკავშირებით ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირების შესახებ.

საქმიანობის შესახებ, ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელების მიზნით, სსიპ გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ უზრუნველყო წარმოდგენილი დოკუმენტაციის სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრში (შემდგომ - ცენტრი) გაგზავნა.

ცენტრმა უზრუნველყო სკოპინგის ანგარიშისა და საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის გარემოსდაცვით საინფორმაციო პორტალზე განთავსება. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია განთავსდა ცენტრის ვებგვერდსა და ფეისბუქ გვერდზე. ამასთან, ინფორმაცია გაეგზავნა ცენტრის გამომწერებს, ელ. ფოსტის მეშვეობით. საჯარო განხილვის ჩატარების შესახებ ინფორმაცია ასევე გამოქვეყნდა გაზეთში.

სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა გაიმართა 2025 წლის 25 ივლისს, გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფ. მარტყოფის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის, სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს, შპს „მინერალის“, საკონსულტაციო კომპანია შპს „ენვარიო თრასტ გრუპის“ და მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლები და დაინტერესებული საზოგადოება.

საჯარო განხილვაზე საქმიანობასთან დაკავშირებით დასმული კითხვები ძირითადად ეხებოდა: დასაქმების საკითხს და საქმიანობის პროცესში გადასაადგილებლად გამოყენებულ გზებს. საჯარო განხილვაზე დასმულ საკითხებზე შესაბამისი განმარტებები გააკეთეს შპს „მინერალის“ წარმომადგენლებმა, კერძოდ, სკოპინგის განხილვაზე, საწარმოს წარმომადგენლებმა გამოთქვეს მზადყოფნა დაასაქმონ ადგილობრივი მოსახლეობა. მათი რაოდენობა დამოკიდებულია მიმართვიანობაზე. რაც შეეხება სასარგებლო წიაღისეულის გატანასთან დაკავშირებით გამოთქმულ კითხვას, კომპანია, საბადოზე მოპოვებულ ნედლეულს შიდა კარიერული გზების საშუალებით მიაწოდებს სამსხვრევ დანადგარს და ამის შემდეგ, პროდუქციის გატანა მოხდება სხვადასხვა მომხმარებლების მიერ.

სხვა მომხმარებლების სამსხრევ-დამხარისხებელი საწარმოები ან სამშენებლო მასალების საწარმოები შესაძლებელია განთავსებული იყოს დასახლებულ პუნქტებში. ვინ იქნება ნედლეულის მომხმარებელი და რომელ გზებ გამოიყენებს ამის წინდაწინ შეფასება შეუძლებელია.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე დაგეგმილი საქმიანობის სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით სააგენტოში წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები არ იყო წარდგენილი.

5 ზემოქმედების რეცეპტორები და მათი მგრძნობიარობა

საქმიანობის პროცესში მისი სპეციფიკის გათვალისწინებით მოსალოდნელი ზემოქმედების სახეების ჩამონათვალი მოცემულია ქვემოთ.

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ეტაპზე მოსალოდნელი ზემოქმედების სახეებია:

- ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება (მტვერი, ემისიები);
- ხმაურის და ვიბრაციის გავრცელება;
- ზემოქმედება გრუნტის ხარისხზე;
- ზემოქმედება ზედაპირული წყლების ხარისხზე;
- მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების რისკი;
- ზემოქმედება ლანდშაფტებზე და ვიზუალური ცვლილება;
- ზემოქმედება ბიოლოგიურ გარემოზე. მ.შ.: მცენარეული საფარის დაზიანება; ცხოველთა სამყაროს შემფოთება;
- ნარჩენების წარმოქმნა და მის მართვასთან დაკავშირებული რისკები;
- ზემოქმედება მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე;
- ზემოქმედება კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- ზემოქმედება სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურაზე;
- ზემოქმედება დასაქმებასა და ეკონომიკურ გარემოზე.

რეცეპტორის მგრძნობიარობა დამოკიდებულია ზემოქმედების სიდიდესა და რეცეპტორის უნართან შეეწინააღმდეგოს ცვლილებას ან აღდგეს ცვლილების შემდეგ, ასევე მის ფარდობით ეკოლოგიურ, სოციალურ ან ეკონომიკურ ღირებულებასთან.

6 შემარბილებელი ღონისძიებები

საბადოს დამუშავების პროცესში მოსალოდნელი ზემოქმედების თავიდან აცილება და რისკის შემცირება შეიძლება მიღწეულ იქნას შემარბილებელი ღონისძიებების გამოყენებით.

ზემოქმედების თავიდან აცილება და რისკის შემცირება შესაძლებლობისდაგვარად შეიძლება მიღწეულ იქნას გამოყენებული ტექნიკის გამართულად მუშაობით და უსაფრთხოების სრული დაცვით.

მოპოვებითი სამუშაოების პროცესში გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა მოცემულია ქვემოთ ცხრილში. შემარბილებელი ღონისძიებების შესრულებაზე პასუხისმგებელია საქმიანობის განმახორციელებელი

ცხრილი 6.1. შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა

რეცეპტორი/ ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიებები
---------------------------	----------------------------

ატმოსფერულ ჰაერში ემისიები	• მანქანა-დანადგარების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა; • მანქანების ძრავების ჩაქრობა ან მინიმალურ ბრუნზე მუშაობა. როცა არ ხდება მათი გამოყენება; • ტრანსპორტის მოძრაობის ოპტიმალური სიჩქარის დაცვა; • სიფრთხილის ზომები იქნება მიღებული (მაგ. დატვირთვა გადმოტვირთვისას დიდი სიმაღლიდან მასალის დაყრის აკრძალვა) სამუშაოების წარმოებისას; • პერსონალის ინსტრუქტაჟი; • საჩივრების დაფიქსირება/აღრიცხვა და სათანადო რეაგირება; • ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის განხორციელება მონიტორინგის გეგმის შესაბამისად. • ქარიან ამინდებში განხორციელდება გზების დანამვა, ხოლო არახელსაყრელ მეტეოროლოგიურ პირობებში შემცირდება ან შეწყდება სამუშაოების ინტენსიობა.
ხმაურის და ვიბრაციის გავრცელება	• ერთდროულად მომუშავე ხმაურწარმოქმნელი წყაროების რაოდენობის შემცირება; • მანქანა-დანადგარების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა; • საჭიროებისამებრ პერსონალის უზრუნველყოფა დაცვის საშუალებებით (ყურსაცმები); • ხმაურიან სამუშაოებზე დასაქმებული პერსონალის ხშირი ცვლა; • საჩივრების შემოსვლის შემთხვევაში მათი დაფიქსირება/აღრიცხვა და სათანადო რეაგირება; • მონიტორინგის განხორციელება მონიტორინგის გეგმის შესაბამისად;
გრუნტის წყალზე ზემოქმედება	• რეგულარულად შემოწმდება მანქანები და დანადგარები. დაზიანების და საწვავის/ზეთის ჟონვის დაფიქსირების შემთხვევაში დაუყოვნებლივ მოხდება დაზიანების აღმოფხვრა. დაზიანებული მანქანები სამუშაო მოედანზე არ დაიშვებიან; • წარმოქმნილი ნარჩენების შეგროვდება მათთვის განკუთვნილ კონტეინერებში; • დაღვრის შემთხვევაში, დაუყოვნებლივ მოხდება დაღვრილი მასალის ლოკალიზაცია და დაბინძურებული უბნის გაწმენდა; • დაბინძურებული გრუნტი შემდგომი მართვის მიზნით ტერიტორიიდან გატანილი იქნება ამ საქმიანობაზე ნებართვის მქონე კონტრაქტორის მიერ; • წელიწადის უხვნალექიან და მზრალბობის პერიოდში, შეიზღუდება ან შეწყდება მოპოვებითი სამუშაოების წარმოება.
ზემოქმედება გრუნტის ხარისხზე და ბუნებრივ ლანდშაფტზე	• საწვავის/საპოხი მასალის და სხვა თხევადი მასალების დაღვრის შემთხვევაში მოხდება დაბინძურებული უბნის ლოკალიზაცია და გაწმენდა; • მუშა პროცესში მონაწილე სატრანსპორტო საშუალებები შემოწმდება მუშა პროცესის დაწყებამდე. • რეგულარულად შემოწმდება მანქანები და დანადგარები. დაზიანების და საწვავის/ზეთის ჟონვის დაფიქსირების შემთხვევაში დაუყოვნებლივ მოხდება დაზიანების აღმოფხვრა. დაზიანებული მანქანები სამუშაო მოედანზე არ დაიშვებიან; • წარმოქმნილი ნარჩენების შეგროვდება მათთვის განკუთვნილ კონტეინერებში; • დაბინძურებული გრუნტი შემდგომი მართვის მიზნით ტერიტორიიდან გატანილი იქნება ამ საქმიანობაზე ნებართვის მქონე კონტრაქტორის მიერ. • საბადო დამუშავდება ეტაპობრივად, დამუშავების პროექტის შესაბამისად;

	საბადოს დამუშავების ეტაპზე, დამუშავების პროექტის შესაბამისად, მოეწყობა საფეხურები.
ზემოქმედება გეოლოგიურ გარემოზე	- კარიერზე მომუშავე ყოველი პირი შეამჩნევს რა საფრთხეს, რომელიც ემუქრება ადამიანებს, მათ შორის შესაძლო მეწყერის ან/და საფეხურის ჩამოქცევის ნიშნებს, ვალდებულია საფრთხის აღმოსაფხვრელად ზომების მიღებასთან ერთად შეატყობინოს ხელმძღვანელობას. - ზამთრის პირობებში თოვლის ღლობის დაწყებისას, სამუშაოთა მწარმოებელი ხელმძღვანელის მიერ უნდა მოხდეს მეწყერისადმი მიდრეკილების მქონე მონაკვეთების საფუძვლიანი დათვალიერება და მიღებულ უნდა იქნას ზომები გრუნტის ან მათი გამაგრების მდგრადობის უზრუნველყოფის მიზნით. - სამუშაო მოედნის სიგანე უნდა უზრუნველყოფდეს სამთო სატრანსპორტო მოწყობილობების უსაფრთხო განლაგებას და გადაადგილებას. - სამუშაოთა წარმოებისას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება სატრანსპორტო გზების ფორმირებას, მაქსიმალური ქანობი არ უნდა აღემატებოდეს 12⁰-ს. - მუშა პერსონალის გადაადგილება ნებადართულია მხოლოდ სპეციალურად მოწყობილ გასასვლელებში.
ზემოქმედება ბიოლოგიურ გარემოზე	- საბადოს მიმდებარედ მცენარეული საფარის დაზიანებისგან დასაცავად, მკაცრად განისაზღვრება ლიცენზიის კონტურით დადგენილი საზღვრები და ტრანსპორტის მოძრაობის მარშრუტები; - უნდა მოხდეს დაღვრების კონტროლი და მათი გარემოში გავრცელების თავიდან არიდება; - საქმიანობის დასრულების შემდეგ, ტერიტორიის აღდგენა. - დაცული იქნება „ცხოველთა გადამდები დაავადებების საწინააღმდეგო პროფილაქტიკურ-საკარანტინო ღონისძიებათა განხორციელების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 14 ივლისის N348 დადგენილებით განსაზღვრული მოთხოვნები.
ვიზუალურ-ლანდშაფტური ზემოქმედება	- მასალების და ნარჩენების განთავსებისთვის შერჩეული იქნება შეუმჩნეველი ადგილები; - დაცული იქნება სანიტარულ-ეკოლოგიური პირობები; - მოპოვებითი სამუშაოების დასრულების შემდგომ ჩატარდება ტერიტორიის მოსწორების სამუშაოები.
ნარჩენების წარმოქმნის და მართვის შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედება	- ჯარტი ჩაბარდება შესაბამის სამსახურს; - საყოფაცხოვრებო ნარჩენები განთავსდება მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე; - სახიფათო ნარჩენების დროებითი განთავსებისათვის ტერიტორიაზე განთავსდება სპეციალური მარკირების მქონე ჰერმეტიკული კონტეინერები და შემდგომ დაგროვების შესაბამისად გატანილი იქნება შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციების მიერ; - ნარჩენების მართვისათვის გამოყოფილი იქნას სათანადო მომზადების მქონე პერსონალი.
ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები	- პერსონალს ჩაუტარდეს სწავლებები უსაფრთხოებისა და შრომის დაცვის საკითხებზე; - სამუშაო მოედნებთან უნდა მოეწყოს შესაბამისი ნიშნები; - სატრანსპორტო ოპერაციებისას უსაფრთხოების წესების მაქსიმალური დაცვა; მშენებლობაზე დასაქმებული პერსონალი უზრუნველყოფილი უნდა იყოს ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით (სპეც-ტანსაცმელი, ჩაფხუტები და სხვ.).

7 დასკვნები და რეკომენდაციები

დასკვნები

- 2025 წლის 13 მარტს, სსიპ მინერალური რესურსების ეროვნული სააგენტოს უფროსის N1681 ბრძანების შესაბამისად, შპს „მინერალზე“ გაიცა სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზია (იხ. დანართი 1). აღნიშნული ლიცენზიის მიხედვით, მიწისა და სამთო მინაკუთვნის ფართობი შეადგენს 92160 მ²-ს (9,216 ჰა).
- წიაღით სარგებლობის ობიექტის გეოსაინფორმაციო პაკეტით განსაზღვრულ კონტურში მოქცეული ტყის ფონდის მიწები, კერძო საკუთრებაში არსებული ტერიტორია, ასევე სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული ტერიტორია,
- სატყეოს ტერიტორიაზე საქმიანობა განხორციელდება განსაკუთრებული დანიშნულებით ტყით სპეციალური სარგებლობის ფარგლებში, რისთვისაც, შესაბამისი საკადასტრო აზომვითი ნახაზები და ასევე ტყის აღრიცხვის მასალები, წარდგენილია სსიპ ეროვნულ სატყეო სააგენტოში.
- უნდა აღინიშნოს, რომ სატყეოს ტერიტორიაზე არ არის წარმოდგენილი ხე-მცენარეები და მწვანე საფარი, საბადოს მთლიანი კონტური დაფარულია ტექნოგენური ფენით.
- საბადოს ტერიტორიაზე სხვა ლიცენზიის ფარგლებში მიმდინარეობდა წიაღის მოპოვება, რომელიც მოქმედი იყო ახალი ლიცენზიის გაცემამდე, შესაბამისად, ტერიტორიაზე არც ნიადაგი ნაყოფიერი ფენა არ გვხვდება.
- საბადოს ტერიტორიიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი, სოფელი სააკაძე დაშორებულია დაახლოებით 1400 მეტრით. რაც შეეხება უახლოეს საცხოვრებელ სახლს, საპროექტო ტერიტორიის სამხრეთ-დასავლეთით, დაახლოებით 690 მეტრში, ფიქსირდება კერძო საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი (ს/კ: 81.1022.380), მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობით, სწორედ ეს შენობა-ნაგებობა არის მიჩნეული უახლოეს საცხოვრებელ სახლად.
- საბადოს კონტურიდან მდ. საცხენისამდე უახლოესი მანძილი დაახლოებით 1660 მეტრია.
- საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების სირთულის მიხედვით, ობიექტის ტერიტორია მიეკუთვნება I (მარტივ) კატეგორიას. წიაღითსარგებლობის ობიექტის და მიმდებარე ტერიტორიის გეოდინამიკური სიტუაცია სტაბილურია და ობიექტის ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელი გეოდინამიკური გართულებები მოსალოდნელი არ არის.
- ჰიდროგეოლოგიური თვალსაზრისით საბადოს დამუშავების სიღრმის (10 მ) ფარგლებში, არ არის მოსალოდნელი ადგილი ქონდეს გრუნტის წყლების მოძრაობას. წყლების არსებობა შესაძლებელია იყოს უხვი ნალექის პერიოდში, რაც განპირობებული იქნება ატმოსფერული ნალექებით. აღნიშნული წყლები უწნევია. აქედან გამომდინარე, გამოვლინების ნედლეული არ მიეკუთვნება ნაწილობრივ წყლიან საბადოთა ჯგუფს. გრუნტის წყლის დონეები დამოკიდებულია ატმოსფერული ნალექების ინტენსივობაზე, შესაბამისად ისინი სეზონურად იცვლება.
- დასამუშავებლად გამოყოფილ ფართზე, წიაღის ამოღება ნავარაუდევია 10 მ სიღრმემდე.
- კარიერის ტერიტორიის დამუშავება მოხდება ეტაპობრივად, კერძოდ, მოხდება სამთო მინაკუთვნის ნაწილებად/ფრაგმენტებად დაყოფა.

- საბადოზე მოპოვებითი სამუშაოები დაიწყება ლიცენზიის პირობებით გათვალისწინებული დოკუმენტაციის მომზადების შემდგომ და წიაღისეულის ათვისების გეგმის მიხედვით, დასრულდება 2045 წლის 14 მარტამდე.

რეკომენდაციები

- მოპოვებითი სამუშაოების განხორციელების ეტაპზე, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიების შემცირების მიზნით გატარდება შემდეგი შემარბილებელი ღონისძიებები.
- ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის განხორციელება მონიტორინგის გეგმის შესაბამისად.
- ქარიან ამინდებში განხორციელდება გზების დანამვა, ხოლო არახელსაყრელ მეტეოროლოგიურ პირობებში შემცირდება ან შეწყდება სამუშაოების ინტენსიობა.
- ხმაურის დონეების და ვიბრაციის გავრცელების შემცირების მიზნით გატარდება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.
- გრუნტის წყლის გარემოს დაბინძურების ალბათობის შემცირების მიზნით გატარდება ნიადაგის ხარისხის დაცვასთან დაკავშირებული ღონისძიებები.
- რეგულარულად შემოწმდება მანქანები და დანადგარები. დაზიანების და საწვავის/ზეთის ჟონვის დაფიქსირების შემთხვევაში დაუყოვნებლივ მოხდება დაზიანების აღმოფხვრა. დაზიანებული მანქანები სამუშაო მოედანზე არ დაიშვებიან.
- წარმოქმნილი ნარჩენების შეგროვდება მათთვის განკუთვნილ კონტეინერებში.
- დაღვრის შემთხვევაში, დაუყოვნებლივ მოხდება დაღვრილი მასალის ლოკალიზაცია და დაბინძურებული უბნის გაწმენდა.
- დაბინძურებული გრუნტი შემდგომი მართვის მიზნით ტერიტორიიდან გატანილი იქნება ამ საქმიანობაზე ნებართვის მქონე კონტრაქტორის მიერ.
- წელიწადის უხვნალექიან და მზრალობის პერიოდში, შეიზღუდება ან შეწყდება მოპოვებითი სამუშაოების წარმოება.
- პერსონალს ჩაუტარდეს სწავლებები უსაფრთხოებისა და შრომის დაცვის საკითხებზე;